

Danimarka'nın Kamu Diplomasisi Uygulamaları ¹

Mustafa YILDIZ ²

Başvuru Tarihi: 15.05.2024

Kabul Tarihi: 30.09.2024

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Öz

Bu makalenin amacı, Danimarka'nın kamu diplomasisi uygulamalarının bir derlemesini yapmak ve son yıllarda ortaya çıkan ulus markalama ve yeni kamu diplomasisi kavramlarının Danimarka'nın dış politikasında yaşanan gelişmelerle doğrudan ilintili olduğunu ortaya koymaktır. Uluslararası ilişkilerde diplomasiğin alt alanlarından birisi olan kamu diplomasiğinin önemi ve başvurulma sıklığı giderek artmaktadır. Danimarka da özellikle son yıllarda geleneksel diplomasi faaliyetlerinin yanına kamu diplomasisi uygulamalarını eklemiştir. Ülkenin yapısı, tanınırlığı, profili ve tarihi geçmişi bu araçların kullanımında kolaylık sağlamaktadır. Bu doğrultuda maliyeti çok daha düşük olan kamu diplomasisi faaliyetlerinin birçok safhasını Danimarka çok yönlü bir şekilde kullanmaktadır. Bu makale, Danimarka'nın dış politikasında kullanılan kamu diplomasisi araçlarının genel bir değerlendirmesini yapmaktadır. Soğuk Savaş sonrası daha sık görülmeye başlanan kamu diplomasisi faaliyetleri yaşanan birtakım gelişmelerle çeşitli sınamalardan geçmiştir. 2000'li yıllarla beraber etkisi artan yeni kamu diplomasisi faaliyetleri incelendiğinde bu faaliyetlerin ulus markalama çabalarıyla paralellik içerdiği gözlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Diplomasisi, Kamu Diplomasisi Uygulamaları, Danimarka, Ulus Markalama

Atıf: Yıldız, M. (2024). Danimarka'nın kamu diplomasisi uygulamaları. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(Özel Sayı), 193-210.

¹ Bu çalışma etik kurul izin belgesi gerektirmemektedir.

² Kocaeli Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, yildiz.mustafa@kocaeli.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1947-6909

Danish Public Diplomacy Practices

Mustafa YILDIZ³

Submitted by: 15.05.2024

Accepted by: 30.09.2024

Article Type: Research Article

Abstract

The aim of this article is to provide a review of Denmark's public diplomacy practices and to demonstrate that the concepts of nation branding and new public diplomacy that have emerged in recent years are directly related to the developments in Denmark's foreign policy. The importance and frequency of public diplomacy, which is one of the sub-fields of diplomacy in international relations, is increasing. In recent years, Denmark has also added public diplomacy practices to its traditional diplomacy activities. The structure, recognition, profile and historical background of the country facilitate the use of these tools. In this direction, Denmark uses many phases of public diplomacy activities, which have much lower costs, in a versatile way. This article provides an overview of the public diplomacy tools used in Denmark's foreign policy. Public diplomacy activities, which started to be seen more frequently after the Cold War, have passed through various tests with a number of developments. When we examine new public diplomacy activities that have increased in impact since the 2000s, it is observed that these activities are in parallel with nation branding efforts.

Keywords: Public Diplomacy, Public Diplomacy Practices, Denmark, Nation Branding

³ Kocaeli University, Faculty of Political Sciences, Department of International Relations, yildiz.mustafa@kocaeli.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1947-6909

Giriş

Yaklaşık 6 milyon nüfuslu bir İskandinav ülkesi olan Danimarka'nın dış politikasında, Avrupa Birliği (AB) üyeliği ve Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı (NATO) üyeliği iki temel nokta olarak görülmektedir. Danimarka'nın günümüzdeki durumu sert jeopolitik kararlarla yumuşak gücün kullanımı arasında bir paralellik arz etmektedir. Demokratik değerlere verilen değer ve ahlaki söylemler özellikle Rusya'dan gelen tehdidin artması ile farklı bir boyuta evrilmiştir. Ukrayna'daki savaştan bu yana dünyanın daha tansiyonu yüksek bir hal alması Danimarka'nın kamu diplomasisi uygulamalarının gerçekleştirilmesini zorlaştırmaktadır.

Bu sert jeopolitik ortam içerisinde AB'nin önemli bir üye ülkesi olarak Danimarka uluslararası politikada daha farklı ve yenilikçi kamu diplomasisi uygulamalarına başvurmaktadır. Güvenlik, enerji, ekonomi gibi konularda da ön planda olan Danimarka, yeşil bir dünyanın sürdürülebilirliği ve teknoloji konularında da var olmak istemektedir. Bunun yanında AB'nin de ortak değerleri olan insan ve azınlık haklarına saygı, hukukun üstünlüğüne riayet eden bir ülke profili çizmektedir. Danimarka'nın böyle bir jeopolitik ortamda çeşitlendirdiği kamu diplomasisi uygulamalarını incelemek önem taşımaktadır.

Danimarka geleneksel olarak kamu diplomasisi uygulamalarında ülkeyi Batı toplumlarında nezaket, demokrasi, açıklık ve sosyal adaletle ilgili tüm sıralamalarda en üst sıraya yerleştiren normlara paralel hareket ettiği iddiasında olmuştur. Bunun yanında jeopolitik ortamın sertleşmesine paralel olarak hem yumuşak hem sert gücün bir arada olduğu uygulamalara başvurmaktadır. Ukrayna'daki savaşa önemli bir askeri tedarik sağlayıcısı olması ve Ruanda'ya göçmen aktarımı gibi konular Danimarka'nın hem kamu diplomasisi uygulamalarının hem de sert güç uygulamalarının örnekleridir.

Danimarka'nın kamu diplomasisi uygulamalarına genel olarak bakıldığında bu uygulamaların Soğuk Savaş'ın bitimiyle değişim sürecine girdiği görülmektedir. Danimarka'nın dış politikada daha aktif bir strateji izlemesi ülkenin kendi dışındaki halklarla daha zengin araçlarla iletişim kurmasını zorunlu kılmıştır. Bu anlamda Danimarka yeni dönemde kendi imajını daha olumlu bir hale getirmek için çeşitli yeni kamu diplomasisi tekniklerini kullanmaya başlamıştır. Danimarka'nın kullandığı bu tekniklerle kendine has yeni kamu diplomasisi uygulamalarına başvurması onu AB içerisinde ön plana çıkarmaktadır. Özellikle yeşil bir çevre için sürdürülebilir girişimleri ve teknoloji ile diplomasiyi birleştirdiği uygulamalarıyla Danimarka yeni kamu diplomasisi alanında ön plana çıkmaktadır.

Danimarka'nın kamu diplomasisi faaliyetlerini ortaya koymak için yapılan çalışmalarda da bu uygulamaların çeşitliliği vurgulanmaktadır. Mordhorst (2015) Danimarka'nın küreselleşme söylemini ortaya atarken Karikatür Krizi ve 2008'deki küresel mali kriz gibi çeşitli olaylar arasında denge kurmaya çalıştığını ve bu doğrultuda uluslararası iletişimde çeşitli uygulamalar kullandığını iddia etmektedir. Angell ve Mordhorst (2015), Danimarka'nın kamu diplomasisi faaliyetlerinin Danimarka ve Norveç'te hangi değişkenlere göre oluşturulduğunu ortaya koymuşlardır. Rasmussen ve Merkelsen (2012) ise halkla ilişkiler uygulamalarının kamu diplomasisindeki rolünün ulus markalamasının etkisiyle nasıl bir dönüşüm geçirdiğini incelemektedir. Danimarka'nın kamu diplomasisi faaliyetleri üzerine yazılmış literatür incelendiğinde yaşanan krizlerin yeni kamu diplomasisi faaliyetlerindeki çeşitliliği etkilediği görülmektedir.

Bu çalışmada, Danimarka'nın son dönemde uygulamaya koyduğu kamu diplomasisi stratejisi, geleneksel olarak kamu diplomasisi politikalarını yürüten kurumsal yapısı ve örnek kamu diplomasisi uygulamaları ele alınacaktır. Uluslararası ilişkilerde kamu diplomasisi, hükümetler tarafından yabancı ülkelerdeki halklarla etkileşim kurmak için kullanılan bir uygulama olarak adlandırılmaktadır. Kamu diplomasisi icra edilirken resmi diplomatik araçlara ek olarak bireyler, gruplar ve şirketler de hedeflenen topluluğu olumlu şekilde etkilemek için kullanılmaktadır (Karadağ, 2016, s. 25). Çalışmadaki temel argüman, Danimarka'nın bu

doğrultuda uyguladığı yeni kamu diplomasisi politikalarının Karikatür Krizi ile diyalogu da içerecek şekilde genişlediği ve zaman içerisinde çeşitlendiğidir. Danimarka'nın 2000'li yılların başlarından itibaren geleneksel diplomasiye ek olarak yeni kamu diplomasisi araçlarını daha fazla uygulamaktadır. Bu çalışmada Danimarka'nın sayısını artırmaya başladığı kamu diplomasisi faaliyetleri çeşitli örneklerle ele alınmaktadır.

Çalışmanın Yöntemi

Bu çalışma Danimarka dış politikasında uygulanan kamu diplomasisi faaliyetlerinin bir derlemesini yapmaktadır. AB üyesi ülkelerin kamu diplomasi uygulamaları üzerinden yapılacak değerlendirme kapsamında örnek ülke olarak Danimarka seçilmiştir. Araştırmanın temel amacı, Danimarka'nın kamu diplomasi uygulamalarını ortaya koymak ve bu uygulamaların öne çıkan noktalarını belirlemektir. Bu araştırmayı yaparken, yerli ve yabancı birincil ve ikincil literatür kaynaklarına ve Danimarka'nın ilgili bakanlıklarının ve kültür kurumlarının resmî web siteleri incelenecektir. Bu kurumlardan alınan bilgi ve veriler toplanarak incelenecek ve Danimarka'nın Kamu diplomasisi uygulamaları hakkında bir değerlendirme yapılacaktır. Bu çalışma, kapsamı gereği etik kurul onayı gerektirmemektedir.

Kamu Diplomasisi Kavramı

Kamu diplomasisi, yumuşak gücün önemli unsurlarından biri olarak kabul edilir ve son yıllarda küreselleşmenin hız kazanmasıyla birlikte dikkat çeken kavramlardan biri haline gelmiştir. İlk kez Amerikalı bir diplomat olan Edmund Gullion tarafından kullanılan bu kavram, geleneksel diplomasiden farklı ve ileri bir diplomasi biçimi olarak görülmektedir. Kamu diplomasisi, uluslararası ilişkilerin pek çok farklı boyutunu içine almaktadır. Gullion'a göre kamu tutumlarının dış politikaların oluşturulması ve yürütülmesi üzerindeki etkisi geleneksel diplomasinin ötesine geçmektedir (Cull, 2006). Küreselleşmeyle birlikte uluslararası ilişkiler daha şeffaf bir hale bürünmüş ve diplomasi sadece arka planda diplomatların gerçekleştirdiği bir eylem olmaktan çıkmıştır (Aydemir, 2016, s. 89-90). Ekonomi ve kültür gibi yeni unsurların devreye girmesiyle kamunun ve medyanın etkisini artırması kamu diplomasisi ihtiyacının doğmasına sebep olmuştur (Aydemir, 2018, s. 31). Bu ihtiyaç devletin yönlendiriciliğiyle toplumu etkilemenin öneminin artmasından kaynaklanmaktadır. Kamu diplomasisinde toplumu etkileyecek unsurların devlet tarafından belirlenmesi ve yönlendirilmesi önem taşımaktadır (Karadağ, 2016, s. 25).

Zaman içerisinde iletişim teknolojilerinin gelişmesi ve sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerinin artması kavramın ifade ettiği anlamın genişlemesine ve yeni kamu diplomasisi yaklaşımının doğmasına yol açmıştır. Yeni kamu diplomasisi yaklaşımı ulus markalama, kurumsal markalaşma ve ilişki inşa etme gibi bileşenler içerdiği söylenebilmektedir (Cull, 2009, s. 14). Teknolojinin ve medyanın rolü yeni kamu diplomasisinde belirgindir ve diyalog oluşturma hedeflidir.

Kamu Diplomasisinin Danimarka Dış Politikasındaki Rolü

Danimarka hükümeti ve Dışişleri Bakanlığı Soğuk Savaş döneminde kamusal diplomatik girişimlere oldukça ilgisiz kalmıştır. Soğuk Savaş ortamının yaşandığı bu dönemde Danimarka'nın kamu diplomasisi girişimleri büyük ölçüde uygulayıcı düzeyinde üretilmiş ve çeşitli yerli ve yabancı aktörlerle iş birliğini içermiştir (Kjærsgaard, 2014, s. 122).

Danimarka'nın dış politikası Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle önemli bir değişim geçirmiştir. Soğuk Savaş sırasındaki ana hedeflerden biri, iki kutuplu dünyada pragmatik çözümler aramak olmuştur. Bu sebeple Danimarka, Doğu ile Batı arasındaki sınırda yer alan jeopolitik konumu nedeniyle dış politikadaki eylemlerinde oldukça dikkatli davranmıştır. Ancak Soğuk Savaş sonrasında daha aktif bir dış politika izleme

amacında olmuştur. Bu amaç kendisini Danimarka'nın NATO'ya yakın bir müttefik olarak kendisini görmesi ve Irak konusunda Parlamento'nun Amerika Birleşik Devletleri yanında yer almasında kendisini göstermiştir (Mordhorst, 2015, s. 241).

2000'li yıllarla beraber Danimarka'nın aktivist dış politikasının Danimarka çıkarları ve ideolojileriyle eşgüdümlü gitmesi konusunda bir ihtiyaç belirmiştir. Bu ihtiyaç Danimarka'nın kamu diplomasisi faaliyetlerini artırması konusunda en önemli motivasyon unsurudur. Dışişleri Bakanlığı'nda tartışılarak açıklanan yeni dönemin kamu diplomasisi, kültürel diplomasi ve yumuşak güç gibi kavramların itici gücüyle 2003 tarihinde amacı Danimarka ile Orta Doğu ve Kuzey Afrika arasındaki diyalog, ortaklık ve karşılıklı anlayışı güçlendirmek olan Danimarka-Arap Ortaklık Programı gibi girişimler hayata geçirilmiştir (Modhorst, 2015, s. 241-242). 2006 yılında patlak veren Karikatür Krizi sonrası bu girişimlerin etkisi zayıflamıştır. Danimarka bu sebeple Müslümanların yoğun olarak yaşadığı coğrafyalarla olan ilişkilerini düzeltmek için çaba göstermiştir. Bu bölgelerdeki ülkelerle ilişkilerde diyalog çok önemli bir faktör olmuştur. Diyalog faaliyetleri Danimarka gibi bazı alanlarda olumsuz görünüme sahip bir ülke için klasik kamu diplomasisi politikalarına alternatif bir yol olmuştur (Pultz, 2012, s. 179).

Danimarka'nın kamu diplomasisi alanındaki faaliyetlerindeki değişim iklim değişikliği alanındaki dış politika faaliyetleriyle paralel olarak şekillenmektedir. Danimarka hükümetinin 2020 yılında açıkladığı "Yeşil ve Sürdürülebilir Bir Dünya" (Global Climate Action Strategy) başlıklı Küresel İklim Eylem Stratejisi bu açıdan oldukça önem taşımaktadır. Paris İklim Anlaşması'nın hedeflerine ulaşmak, 2030 yılına kadar %70 emisyon azaltımı ve 2050 yılına kadar iklim nötrlüğü Danimarka'nın bu stratejideki ana eksenini oluşturmaktadır. Danimarka'nın bu yöndeki çabaları büyük ölçüde AB, çok taraflı ve ikili iş birlikleri ve ülkeler ve devlet dış aktörlerle kurulan ittifaklar aracılığıyla yürütülmektedir. Danimarka bu alandaki kamu diplomasisi faaliyetlerini kendi ulusal birikimine dayandırmaktadır. "Danimarka, iklim konusundaki kamu diplomasisi çabalarıyla diğer ülkelere ilham vermeyi hedeflemekte ve uluslararası iklim müzakerelerinde köprü kurucu olarak rol almayı planlamaktadır" (Ministry of Foreign Affairs of Denmark, 2020). Hükümetin iklim diplomasisi çabalarının AB, diğer ülkeler ve devlet dış aktörler aracılığıyla ittifaklar yoluyla küresel toplumla birlikte yürütülmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Danimarka'nın kamu diplomasi faaliyetlerinin dayandığı çok önemli bir başka ayak da teknoloji alanındadır. Danimarka, kamu diplomasisi alanındaki dönüşümde teknolojinin önemini tespit etmiş ve 2021 yılında Demokrasi için Teknoloji (Tech for Democracy) isimli girişimi başlatmıştır. Demokrasi için Teknoloji, teknolojinin demokrasi ve insan haklarına karşı değil, demokrasi ve insan hakları için çalışmasını sağlamak amacıyla hükümetler, çok taraflı kuruluşlar, teknoloji endüstrisi ve sivil toplum temsilcilerini bir araya getiren Danimarka'nın liderlik ettiği bir girişimdir. Bu girişim Danimarka'nın düzenlediği konferanslar ve çalıştaylarla fikirlerin, niyetlerin ve vizyonların somut **eylemlere** ve çözümlere dönüştürülmeye kararlı olduğu bir dönemin başlangıcına işaret etmektedir (Ministry of Foreign Affairs of Denmark, 2021).

Danimarka geleneksel olarak dış politikada sorumlu, küresel bir aktör olduğunu ve küresel zorlukların çözümüne aktif olarak katkıda bulunduğunu iddia etmektedir (Ministry of Foreign Affairs of Denmark). Sürdürülebilir kalkınma söz konusu olduğunda dünyanın önde gelen ülkelerinden birisi olan Danimarka'nın çevre dostu politikaları ve bu doğrultudaki çabaları, ülkenin kamu diplomasisi çabalarının önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Kamu diplomasisi, ülkenin uluslararası ilişkilerini yönlendirmek, ulusal çıkarlarını desteklemek ve uluslararası toplumla etkileşim kurmak için önemli bir rol oynamaktadır. Kamu diplomasisi faaliyetleri beklentileri, davranışları, düşünce biçimlerini ve algıları değiştirmeye yönelik eylemleri içermektedir (Ceyhan, 2018, s. 79). Danimarka'nın kamu diplomasisi faaliyetleri birçok alanda bu tür eylemlerle örtüşmektedir.

Karikatür Krizinin Danimarka Kamu Diplomasisine Etkisi

Ocak 2006'da Danimarka'da yaşanan Karikatür Krizi küresel bir siyasi çatışmanın başlangıcını oluşturmuştur. Bu kriz Danimarka'nın kamu diplomasisi uygulamaların artmaya başladığı bir dönemde gerçekleşmiştir. Kriz Hz. Muhammed'i tasvir eden on iki hiciv karikatürünün 30 Eylül 2005 tarihinde Danimarka'da yayınlanan Jyllands-Posten gazetesinde yayınlanmasıyla başlamıştır. Danimarka'da yaşayan Müslümanların tepkisi kısa sürede yayılmış ve geniş çaplı protesto gösterileri yaşanmıştır. Danimarka Başbakanı Anders Fogh Rasmussen'in pasif tutumu ve karikatürlerin yayınlanmasını ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirmesi ise Danimarka'nın özellikle Müslümanlar üzerindeki etkisini zayıflatmıştır. Anders Fogh Rasmussen, dünyanın bazı bölgelerinde ülkenin markasına zarar verdiği için tartışmayı Danimarka'nın II. Dünya Savaşı'ndan bu yana yaşadığı en kötü uluslararası ilişkiler olayı olarak nitelendirmiştir.

Bu kriz Danimarka için birçok olumsuzluğu beraberinde getirmiştir. Diplomatik krizler bunların en başındadır. Danimarka, karikatürler nedeniyle birçok Müslüman ülke ile diplomatik kriz yaşamıştır. Birçok ülke, Danimarka'nın resmi makamlarını ve Danimarka mallarını boykot etmiştir. Böylece kriz Danimarka ekonomisine özellikle bazı firmalar için ciddi zarar vermiştir (Knight, Mitchell ve Gao, 2009, s. 9). Bunun yanında Danimarka'da toplumsal gerilim artmıştır. Ülkede Müslüman azınlığın toplum içindeki konumu ve dini özgürlükler gibi konular etrafında ciddi tartışmalar yaşanmıştır. Danimarka'nın ayrıca uluslararası alandaki profili zarar görmüş ve ülke hakların sağlanmasına ve ifade özgürlüğüne verdiği önemle ilgili eleştirilere maruz kalmıştır.

Avrupa'daki pek çok hükümet kendi profillerini olumsuz etkileyen krize yanıt olarak kamu diplomasisi kampanyaları başlatmıştır. Danimarka krizin kaynağı olması nedeniyle bu yanıtı veren AB ülkelerinden biri olmuştur. Danimarka hükümeti krizin çözümü için diplomatik çabaları yoğunlaştırmıştır. Ülke, diyalog ve müzakere yoluna başvurarak krizi çözmeye çalışmış ve başta Müslüman nüfusu yoğun olan ülkelerle ilişkilerini onarmak için çaba harcamıştır (Pultz, 2012, s.166). Danimarka hükümeti, karikatürlerin yayımlanmasının ardından ifade özgürlüğünün önemini vurgulamış ve bu hakka saygı gösterilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bunun yanında krizin neden olduğu hassasiyetleri anlamak için çaba göstermiş ve Müslüman toplumlarla iletişim kurarak daha iyi bir anlayış geliştirmeye çalışmıştır. Danimarka'da, karikatür krizinin ardından çeşitli eğitim ve farkındalık programları başlatılmıştır. Bu programlar, kültürel ve dini hassasiyetleri anlamak için çaba harcamış ve toplumlar arasında daha fazla hoşgörü ve anlayışı teşvik etmiştir. Danimarka, Müslüman toplumlarla ilişkileri onarmak ve kriz sonrası dönemi daha olumlu bir şekilde yönetmek için çeşitli iyi niyet göstergeleri ortaya koymuştur. Bunlar arasında özür dileme ve karşılıklı hoşgörüyü teşvik etme gibi adımlar sayılabilmektedir. Tüm bunların sonucunda dinin ve kültürel düşüncelerin devlet ilişkilerinde yeniden canlanan rolünü kabul eden yeni bir diplomasi gelişmiştir (Kampmark, 2010, s. 70). Danimarka kamu diplomasisinde bu gelişen diplomatik çabalara katkı sunacak uygulamalara başvurmuştur.

Danimarka'nın Kamu Diplomasisi Uygulama Örnekleri

Danimarka'nın kamu diplomasisi faaliyetleri günümüzde yumuşak güç uygulamaları ve ulus markalama çalışmalarıyla paralellikler göstermektedir. Yeni kamu diplomasi faaliyetlerinde markalaşma ve yumuşak güç artık terminolojide ön plandadır ve uluslararası görüntü ve güvencenin dili olmuştur (Aydemir, 2018, s. 37). Ulus markalama ülkenin görünümünü geliştirme ve ülkenin genel görünümünü geliştirme nihai hedef olarak tanımlanmaktadır (Szondi, 2008, s. 4-5). Kamu diplomasisi çok kapsamlı bir alanda faaliyetlerini icra ederken, ulus markalama yaklaşımının temel odağı ülkenin genel görünümüdür (Yazar, 2021, s. 134). Yumuşak güç ise bir sonucu zor kullanmaktan ziyade cezbederek elde etmeyi içermektedir (Nye, 2004, s. 256). Kamu diplomasisi yumuşak güçten farklı olarak amaca ulaşmak için özel, tüzel ve uluslararası kuruluşları kullanmakta ve somut faydalar sağlamayı amaçlamaktadır (Karadağ, 2016, s. 56). Danimarka'nın kamu diplomasisi uygulamaları ve ulus markalama stratejilerinde de yumuşak güce başvurulduğu ve bu kavramların bu ülke özelinde birbiriyle iç içe olduğu görülmektedir.

Danimarka'nın kamu diplomasisi faaliyetleri kültür, eğitim, ekonomik ve sosyal, teknolojik, askeri ve dini alanlarda gözlemlenebilmektedir. Bu alanlardaki çeşitli faaliyetler ve projeler, Danimarka'nın kamu diplomasisi çabalarının geniş bir yelpazesini oluşturmakta ve ülkenin uluslararası alanda etkin bir şekilde temsil edilmesine yardımcı olmaktadır.

Kültür Alanındaki Kamu Diplomasisi Faaliyetleri

Kültür, bir toplumu diğerlerinden ayıran, geçmişten günümüze değişerek süregelen, özgün sanatı, inançları, gelenek ve görenekleri, düşünce tarzı ve davranışlarıyla onun kimliğini oluşturan yaşam tarzıdır. Kültürel diplomasi kavramı ise karşılıklı anlayışı teşvik etmek amacıyla uluslar ve halklar arasında fikir, bilgi, sanat ve kültürün diğer yönlerinin değişimini ifade eder. Ancak kültürel diplomasi, bir ulusun çabalarını ulusal dilini tanıtmaya, politikalarını ve bakış açısını açıklamaya ya da dünyanın geri kalanına kendi hikayesini anlatmaya yoğunlaştırması gibi, iki yönlü bir alışverişten ziyade tek yönlü bir yol da olabilmektedir (Cummings, 2009, s. 1). Kültürün bir araç olarak kamu diplomasisinde kullanılmasında anılan bileşenleri arasında toplumların yaşam şekilleri, dil, edebiyat, müzik, çeşitli törenler, ritüeller sayılabilmektedir (Yağmurlu, 2019, s. 1369). Bir başka ifadeyle ise kültürel araçlar arasında basın, sinema sektörü, radyo yayınları, yabancı dil eğitimi önem taşımaktadır (Karadağ, 2016, s. 88).

Danimarka'da kültür kurumlarının ve kültür politikasının gelişimi, Danimarka demokrasisini ve refah devletini teşvik eden kültürel ve siyasi hareketlerle yakından bağlantılıdır. Danimarka'nın on dokuzuncu yüzyılın ortalarında ilk demokratik anayasasını kabul etmesinin ardından, sanat ve kültüre destek sorumluluğu yavaş yavaş Kraliyet Sarayı'ndan yeni kurulan sivil yönetime geçmiştir (Ministry of Culture Denmark, 2024a). Zamanla Danimarka Kültür Bakanlığı sorumluluk alanında daha fazla söz sahibi olmuştur. Kültür Bakanlığı sanat, müzik, film, tiyatro ve dans alanlarında yaratıcı sanatlara, kültürel mirasa, arşivlere, kütüphanelere, müzelere ve yüksek öğretime destek sağlayan girişimlerden sorumludur. Bakanlık ayrıca telif hakları, yayıncılık, spor ve uluslararası kültürel işbirliği konularında söz sahibidir.

Dışişleri Bakanlığı'nın çeşitli belgelerinde de kültürel alanda kamu diplomasisi faaliyetlerinin icra edilmesi konusunda önemli olduğu görülmektedir. Danimarka ve Danimarka kültürüne ilişkin farkındalığın yayılmasına Dışişleri Bakanlığı'nın katkıda bulunacağı bu tespitlerden bir tanesidir (Ministry of Foreign Affairs of Denmark, 2007, s. 6). Ulusal ve uluslararası düzeyde iletişim çabalarının güçlendirilmesi Danimarka ve Danimarka'nın yetkinlikleri, kültürü ve temel öncelikleri hakkında yurtdışında bilgi sağlamak için kamu diplomasisinin kullanılmasını içermektedir (Ministry of Foreign Affairs of Denmark, 2007, s. 16).

Danimarka'nın uluslararası kültürel değişim ve işbirliği çalışmaları Kültür ve Saraylar Ajansı tarafından yürütülmektedir. Danimarka bu çalışmalarda sanatsal kalite ve özgünlüğü ön planda tutmaktadır (Ministry of Culture Denmark, 2024b). Bu çalışmalar konseyler, uzman komiteler ve sanat meslek merkezlerinden oluşan bir alan ile çeşitli idari ve siyasi kuruluşların oluşturduğu bir alan doğrultusunda iki hatta ilerlemektedir. Bu iki cephede çeşitli organların çalışmaları Kültür Bakanlığı başkanlığındaki bir Uluslararası Kültür Paneli tarafından koordine edilmektedir. Bu panel Dışişleri Bakanlığı, İş ve Büyüme Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı arasında bakanlıklar arası bir işbirliği sonucu meydana gelmiştir. Panelin amacı, kültürel alışverişi güçlendirmek ve ortak bir odak noktası oluşturmak için bir dizi öncü kültür kurumunu bir araya getirmektir (Ministry of Culture Denmark, 2024b). Danimarka sanat ve kültürünün geliştirilmesi ve yenilenmesi, Danimarka'nın bir ülke olarak tanıtımı, kültürel ihracatın ilerletilmesi, kültürlerarası diyalogun ilerletilmesi Danimarka'nın bir bütün olarak kültürel alandaki kamu diplomasisi faaliyetlerinin somut hedeflerini oluşturmaktadır (International Federation of Art Councils and Culture Agencies, 2024).

Danimarka uluslararası alanda kültürel faaliyetlerini sürdürürken bölgesel alanda da aktif diplomatik çabalar gerçekleştirmektedir. İskandinav bölgesi bu alanlara örnek olarak verilebilmektedir. İskandinav Bakanlar Konseyi bünyesinde faaliyetlerini sürdüren İskandinav Kültür Bakanları Konseyi'nde Danimarka Kültür

Bakanı, İskandinav ülkeleri İsveç, Norveç, Finlandiya ve İzlanda ile üç özerk bölge Grönland, Åland ve Faroe Adaları'ndan meslektaşlarıyla kültürel alanda ortak girişimler ve faaliyetler konusunda işbirliği yapmaktadır (Ministry of Culture Denmark, 2024b). Böylece, İskandinav ülkeleriyle uluslararası kuruluşlar arasındaki etkileşim artırılmaya çalışılmaktadır.

Danimarka'nın diğer ülkelerdeki kamu diplomasisi faaliyetlerinin önemli bir diğer ayağını Danimarka Kültür Enstitüleri oluşturmaktadır. Türkiye'de de bir örneği olan enstitüler gençlere yönelik ve cinsiyet eşitliğine dayalı projeler üretmektedir ve fırsatlar yaratan, karşılıklı değer ve yeni bakış açıları sağlayan uluslararası kültürel projeler geliştirmektedir (Danimarka Kültür Enstitüsü, 2024). Kuruluşlar arasında kültürel ağlar oluşturmayı ve kültürler arası köprüler kurmayı amaç edinen bu enstitüler ülkenin kültürünü hedef topluluğa tanıtmayı hedeflemektedir. Örneğin, kültürel festivaller, sanat sergileri, film gösterimleri ve diğer etkinlikler yoluyla ülkenin çekiciliğini ve çeşitliliğini vurgulamaktadır.

Eğitim Alanındaki Kamu Diplomasisi Faaliyetleri

Eğitim, Danimarka'nın kullandığı en önemli kamu diplomasisi araçlarından biridir. Eğitim yönetiminin etkili bir şekilde yürütülmesiyle devletlerin kamu diplomasisi alanında olumlu sonuçlar elde edebileceği düşünülmektedir (Ulan, 2023a, s. 164). Bu bağlamda, eğitim aracılığıyla vatandaşların farklı kültürlerle sahip bireylerle ilişkilerinin geliştirilmesi önemli bir stratejik yaklaşımı oluşturmaktadır. Etkili bir eğitim yönetimi, devletlerin kamu diplomasisi bağlamında önemli ve olumlu sonuçlar elde etmesine katkıda bulunabilir. Eğitim yoluyla vatandaşların farklı kültürlerle sahip bireylerle olan ilişkilerinin geliştirilmesi, uluslararası ilişkilerde anlayış ve hoşgörünün anahtarını oluşturmaktadır.

Eğitim alanında Danimarka'nın en önemli başvurduğu araç eğitim bursları ve değişim programlarıdır. Erasmus programı, Nordplus Videregående, kültürel anlaşma programları, Fullbright gibi programlar öğrenci değişim programları arasındayken bunlara ek olarak okutmanlık programları akademik personel değişim programları arasındadır (Avrupa Komisyonu, 2024). Danimarka, yabancı öğrencilere eğitim bursları ve değişim programları sunarak uluslararası öğrenci hareketliliğini teşvik etmektedir. Bu programlar genel olarak üniversiteler arası anlaşmalar çerçevesinde yürütülür ve öğrencilere Danimarka'da eğitim alma fırsatı sunmaktadır.

Danimarka, yurtdışında düzenlenen eğitim fuarlarına katılarak ülkenin eğitim olanaklarını tanıtır ve potansiyel uluslararası öğrencilerle etkileşim kurmaktadır. Ayrıca çeşitli ülkelerde düzenlenen seminerler, konferanslar ve diğer etkinliklere de katılır. Danimarka, eğitim olanaklarını tanıtmak için web siteleri, sosyal medya platformları ve diğer dijital iletişim araçlarını kullanmaktadır. Ülkenin eğitim kurumlarının sunduğu programlar, burs imkanları ve diğer bilgiler çevrimiçi olarak erişilebilir hale getirilmektedir.

Danimarka, uluslararası ortaklarla akademik işbirlikleri yoluyla eğitim alanında etkileşimde bulunmaktadır. Ortak araştırma projeleri, ortak programlar ve diğer işbirliği faaliyetleri yoluyla ülkenin eğitim kalitesini ve yenilikçiliğini vurgulamaktadır.

İnsani Diplomasisi Faaliyetleri

İnsani Diplomasi alanındaki kamu diplomasisi faaliyetleri Danimarka'nın kamu diplomasisi faaliyetlerinde büyük önem taşımaktadır. Ekonomik ve sosyal bir boyut da içeren bu tür kamu diplomasisi faaliyetleri arasında doğrudan yapılan maddi yardımlar, insani yardımlar, spor müsabakalarının etkileri, sivil toplum kuruluşlarının ve siyasi partilerin etkinlikleri örnek olarak verilebilmektedir (Karadağ, 2016, s. 99).

Doğrudan yapılan yardımlara örnek olarak Danimarka'nın Afrika'daki girişimleri verilebilir. Sivil barışın korunması ve çatışmaların önlenmesi amacıyla Barış için Afrika Programı Kapsamında yapılan 200 milyon Danimarka Kronu tutarındaki yardım önemli örneklerden biridir. Programın içeriğinde yardım içeren bu

programının bunun için birbirini tamamlayan üç mekanizma kullanacağı vurgulanmaktadır. Bu mekanizmalar mali ve teknik destek, kamu diplomasisi de dahil olmak üzere siyasi ve program düzeyinde diyalog ve uygulamalı araştırma ve bilgi paylaşım olarak belirlenmiştir (Africa Programme for Peace, 2024). Bir diğer program ise 2023-2026 yılları arasında kapsayan ve Afrika'da Somali, Etiyopya ve Kenya'yı kapsayan Barış ve İstikrar programıdır (Peace and Stabilization Programme, 2024). Danimarka bu bölgedeki büyükelçilikleri ve temsilcilikleriyle çeşitli toplantılar yapmakta ve buradaki etkinliği artırmaya çalışmaktadır.

Danimarka'nın bu alandaki kamu diplomasisi faaliyetlerine eşleştirme mekanizması (twinning) uygulamaları da verilebilmektedir. Eşleştirme mekanizması, Soğuk Savaş'ın bitişiyle birlikte Avrupa Birliği'ne üye olmaları için elverişli bir ortam oluşan Orta ve Doğu Avrupa Ülkelerinin kamu yönetimlerini düzenlemek ve Birlik seviyesine yaklaştırabilmek için 1990'lı yıllarda hayata geçirilmiştir. Bu süreç içerisinde hem teknik yardım hem de mali destek sağlanmaktadır (Utan, 2023b, s. 5). Danimarkalı yetkililer ve kurumlar, 1998 yılında başladıkları günden bu yana AB'nin Eşleştirme projelerine katılmaktadır. Eşleştirme mekanizması öncelikle kanunla düzenlenen alanlarda kullanılmaktadır. Burada gerekli bilgi ve deneyim, Danimarka özelinde ilgili alanın sorumluluğuna sahip kurumlar tarafından en uygun şekilde doğrudan aktarılmaktadır. Bu, eşit bir ortaklık içinde somut ve pratik bir işbirliğini meydana getirmektedir.

Teknolojik Kamu Diplomasisi Faaliyetleri

Yıllar geçtikçe teknoloji insanların hayatında giderek daha büyük bir rol oynamaktadır. Pandemi insanları içeride kalmaya zorlarken, teknoloji insanların aileleriyle bağlantıda kalmalarını ve hayatlarının birçok bölümünde güvenle devam edebilmelerini mümkün kılmıştır. Ancak teknolojinin karanlık yüzü de gittikçe ortaya çıkmaya başlamış ve teknoloji geliştikçe insanlık yeni tehditlerle karşı karşıya kalmıştır. Dijital altyapıya yönelik siber saldırılar, çevrimiçi alandaki demokratik işleyişin çeşitli eylemlerle zedelenmesi, seçimlere müdahale, yanlış bilgilerin yayılması bunlardan sadece birkaçını oluşturmaktadır. Aynı zamanda, büyük teknoloji şirketlerinin boyutları ve güçleri de muazzam ölçüde büyümüştür. Büyük teknoloji şirketleri birçok alanda karar veren konumundadır. Danimarka, demokratik hükümetlerin ortak teknolojik geleceğimize dijital kuralların şekillendirilmesinde çok daha büyük bir rol oynaması gerektiğine inanmaktadır. Çevrimdışı ortamda sahip olunan hakların, uyulması gereken yasa ve ilkelerin çevrimiçi ortamda da geçerli olduğu güvence altına alınmalıdır. Bu nedenle Danimarka teknoloji diplomasisi için yeni bir strateji başlatmıştır. Techplomacy adıyla anılan bu strateji sorumluluk, demokrasi, güvenlik gibi üç temel nokta üzerine inşa edilmiştir. (Strategy for Tech Diplomacy, 2024).

Küçük, açık ve gelişmiş bir ekonomi olarak Danimarka'nın Dördüncü Sanayi Devrimi olarak adlandırılan süreçte kaybedeceği çok birikimi bulunmaktadır. Ancak, gelişen teknolojilerin hızı ve çok uluslu teknoloji şirketlerinin muazzam etkisi, geleneksel yönetim yapılarına ve dünya genelindeki diplomatik hizmetlere meydan okuyarak bir diplomatik açık yaratmaktadır. Bu nedenle Danimarka 2017 yılının ortalarında bir Teknoloji Büyükelçisi atayan ve teknolojik trendleri bir dış politika ve güvenlik politikası önceliği haline getiren ilk ülke olmuştur. Bu nedenle, teknoloji sektörüyle ilişkiye geçmenin altında yatan gerekçeler, girişimden elde edilen ilk elden deneyimler ve geleceğe yönelik perspektiflere odaklanmak önem taşımaktadır. TechPlomacy, Kopenhag, Silikon Vadisi ve Pekin'de ofisleri bulunan ve Danimarka hükümetini teknoloji endüstrisi karşısında temsil etmek üzere küresel yetkiye sahip siyasi bir girişimdir (Strategy for Tech Diplomacy, 2024). Stratejinin oluşturucuları, teknolojinin fırsat ve risklerinin ele alınmasında endüstri, hükümetler ve kurumları bir araya getiren yeni koalisyon kurma biçimlerini savunmaktadır.

Danimarka'nın teknolojiyi aktif olarak kullandığı ve öne çıktığı bir diğer alan ise Küresel İklim Eylem Stratejisidir. Danimarka "yeşil dönüşüm için küresel çabalarını güçlendirdikçe daha yeşil, daha sürdürülebilir ve eşit bir dünyaya katkıda bulunarak bunun kendi ülkesine de fayda getireceğine inanmaktadır" (Global Climate Action Strategy, 2020, s. 5). Danimarka'nın yeşil çözümlerinin yaygınlaşması Danimarka'da yeşil

ihracata, büyümeye ve istihdama da katkıda bulunmaktadır. Bu strateji ile teknoloji, çözüm ve yatırımların edinilmesine katkıda bulunarak Danimarka kendi yeşil dönüşümüne fayda sağlayabilecek, diğer ülkelerle olan bağlarını kuvvetlendirecek ve iklim hedeflerine ulaşmasını sağlayacaktır. Stratejide “Danimarka’nın güçlü bilgi kurumlarına sahip yeşil girişimci bir ülke olarak tanınması gerektiğine ve yeşil teknoloji, çözüm ve danışmanlık ihracatının artırılmasının önemine” vurgu yapılmıştır (Global Climate Action Strategy, 2020, s. 8).

Küresel İklim Eylem Stratejisi kapsamında kamu diplomasisini teknoloji anlamında etkileyecek bir diğer farklı araç ise Stratejik Sektör İşbirliğidir. Stratejik Sektör İşbirliği ile iklim adaptasyon projelerine özel yatırımlar için zemin hazırlanması hedeflenmektedir. Bu, Danimarkalı işletmelerin yeşil teknoloji çözümleri, proje danışmanlığı ve diğer aktörlerle teknik işbirlikleri ihraç etmeleri için somut fırsatlar yaratabilecektir (Global Climate Action Strategy, 2020, s. 20). Bu çözümler yeşil büyümeye ve iddialı uyum planlarına uygun zemin hazırlayabilecek ve ortak ülkeleri etkilemenin önemli bir yolunu oluşturabilecektir.

Barışı Koruma Amaçlı Kamu Diplomasisi Faaliyetleri

Kamu diplomasisinin günümüzde gelmiş olduğu yer düşünüldüğünde barışı koruma amacıyla yapılan faaliyetler ve askeri personelin değişimi faaliyetleri önem taşımaktadır (Karadağ, 2016, s. 106). Danimarka Birleşmiş Milletlerin kurucu ülkelerindedir ve bu açıdan Birleşmiş Millet Şartı’nda yer alan ideallere bağlıdır. Danimarka, Birleşmiş Milletler’in çatışmaların önlenmesi, barışın korunması ve barışın inşası, demokrasi ve insan haklarının desteklenmesi ile sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması alanlarındaki rolüne özel bir önem atfetmektedir. Danimarka, Birleşmiş Milletlerin çatışmaların önlenmesi ve barış operasyonları alanındaki çalışmalarının güçlü bir destekçisidir. Danimarka 2024 yılı başı itibarıyla devam eden UNTSO (United Nations Truce Supervision Organization) operasyonuna aktif şekilde destek vermektedir. Kasım 2023 itibarıyla bu operasyonun en çok destek veren ilk on ülkesi arasındadır (United Nations Peacekeeping, 2024). Bu operasyon kapsamında gözlemciler ateşkesleri izlemek, ateşkes anlaşmalarını denetlemek, münferit olayların tırmanmasını önlemek ve bölgedeki diğer Birleşmiş Milletler barışı koruma operasyonlarının kendi görevlerini yerine getirmelerine yardımcı olmak üzere Orta Doğu’da kalmaya devam etmektedir. Danimarka ayrıca 2023 yılında tamamlanan MINUSMA (United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali) operasyonunda da destekte bulunmuştur. Burada da Danimarka’nın misyonu güvenliğin sağlanması, istikrarın sağlanması ve sivillerin korunması, ulusal siyasi diyalog ve uzlaşmanın desteklenmesi, devlet otoritesinin yeniden tesis edilmesi, güvenlik sektörünün yeniden inşası ve bu ülkede insan haklarının geliştirilmesi ve korunmasına yardımcı olunması gibi görevlere yönelik olmuştur.

Danimarka’nın ayrıca çeşitli bölgelerdeki faaliyetlerde katkısı bulunmaktadır. Irak’taki NATO misyonuna katkı, Ukrayna’ya askeri destek, korsanlığa ve deniz suçlarına karşı destek, Barış ve İstikrar Fonu aracılığıyla Afrika ülkelerine yönelik olarak taahhütler, düzensiz göçle mücadelede Avrupa Sınır ve Sahil Güvenlik Ajansı (FRONTEX) ile işbirliği, Baltık Denizi bölgesinde askeri varlık gibi konular bunlardan bazılarıdır. “Yeni jeopolitik gerçeklik, Danimarka’nın değerlerini ve çıkarlarını savunmaya ve desteklemeye devam edebilmek için Danimarka’nın dış ve güvenlik politikasının uyum sağlamasını gerektirmektedir” (Ministry of Foreign Affairs of Denmark, 2023). Danimarka bu gerçekliğin belirsiz, öngörülemeyen ve karmaşık olduğunu kabul etmekte ve kamu diplomasisi faaliyetlerini askeri alanda bu doğrultuda yürütmektedir. Orta Doğu bölgesinde katıldığı barışı koruma operasyonlarıyla, Ukrayna’ya sağlığı destekle, Baltık Denizi Bölgesi’ndeki ülkelere sağladığı yardımlarla ve NATO ile eşgüdümlü politikalarıyla Danimarka dünya kamuoyunun ilgisini çekmek istemekte ve barışı sağlayan unsurlardan biri olmak istemektedir. Böylelikle kitlerin güven duyduğu bir ülke konumuna erişecektir.

Dini Kamu Diplomasisi Faaliyetleri

Din olgusu ulus devletlerde toplumsal ve siyasi bir unsur olarak etki oluşturmaya devam etmektedir (Karadağ, 2016, s. 110). Din, toplumların kültürel, dini ve sosyal kimliklerinin önemli bir parçasını oluşturmakta ve insanların inançları, değerleri ve davranışlarını şekillendirmektedir. Dinin küresel kamuoyu ile iletişim kurmak için kullanılması ve dış politikaya dahil edilmesi, uluslararası angajmanın göz ardı edilemeyecek bir unsurdur (Adetiba, 2022, s. 16).

Danimarka'nın dini alandaki kamu diplomasisi faaliyetleri 2006 yılında yaşanan Karikatür Krizi ile şekillenmiştir. Yeni kamu diplomasisi faaliyetlerinin de odak noktalarından biri olan diyalog olgusu bu faaliyetlerin özünde yer almıştır. Danimarka hükümeti, krizin ardından ifade özgürlüğünün önemini vurgulamış ve karikatürlerin yayımlanmasının temelinde ifade özgürlüğünün olduğunu savunmuştur. Bu, Danimarka'nın temel demokratik değerlerini koruma ve savunma çabası olarak algılanmıştır. Danimarka, ifade özgürlüğünün önemini vurgulamak ve diyalogu güçlendirmek için çeşitli adımlar atmıştır. Bu adımlar arasında en önemlilerinden biri Diyalog Elçileri programı olmuştur. Bu programla Mısır ve Ürdün'de kendi ülkelerindeki faaliyetleri planlayan sivil toplum kuruluşlarıyla partnerlik anlaşması imzalanmıştır. Sivil toplum kuruluşlarıyla ortaklaşa belirlenen diyalog elçileri, diyalog oturumlarında tartışılacak konular hakkında kendi görüşlerini belirtmeleri için teşvik edilmiş ve karşılıklı anlayış nihai hedef olarak belirlenmiştir (Pultz, 2012, s. 173).

Danimarka son dönemde ise Danimarka Dışişleri Bakanlığı'na bağlı çeşitli ofisler ve temsilcilikler kurmuştur. Danimarka Din veya İnanç Özgürlüğü ve Dini ve İnanç Azınlıklarının Korunması Özel Temsilciliği bunlardan biridir. Ocak 2018'de Dışişleri Bakanlığı bünyesinde kurulmuştur. Danimarka Hükümeti'nin amacı, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin (ICCPR) 18. maddesi ve İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sinin (UDHR) 18. maddesinde öngörülen bireyin din veya inanç özgürlüğü hakkına sıkı sıkıya bağlı bir yaklaşımla Din veya İnanç Özgürlüğünü küresel olarak teşvik etmektir. Hükümetin din veya inanç özgürlüğünü teşvik etme ve inanç azınlıklarını koruma stratejisi beş başlıktan oluşmaktadır. Din veya inanç özgürlüğünün desteklenmesi için uluslararası toplumun harekete geçirilmesi, din veya inanç özgürlüğü ile toplumsal cinsiyet eşitliği ve din veya inanç özgürlüğü ile koruma sorumluluğu (R2P) arasındaki iki kesişme noktasına tematik bir odaklanma, Orta Doğu ve Kuzey Afrika dahil olmak üzere AB'nin yakın çevresine coğrafi odaklanma, ilgili ve mümkün olduğu durumlarda, din veya inanç özgürlüğü konusunda ülkelerle diyalog ve işbirliği ve inanç veya dini nedenlerle zulme uğrayan bir dizi olayın izlenmesi bu başlıkları oluşturmaktadır (Ministry of Foreign Affairs of Denmark, 2024a).

2018 yılında kurulan Danimarka Din veya İnanç Özgürlüğü Forumu (FoRB) ise Danimarka Hükümeti'nin Din veya İnanç Özgürlüğü girişimi ile bağlantılı olarak kurulmuştur. Forumun amacı, akademiye ve dini kurumları Danimarka'nın yurtdışında din veya inanç özgürlüğü konusundaki çabalarına dahil etmek ve Danimarka'daki tüm inançlara ait kişilerin oluşturduğu sivil toplum kuruluşlarından ilgili Danimarkalı aktörleri bir araya getirmektir (Ministry of Foreign Affairs of Denmark, 2024b). Böylece Danimarka içerisinde ve diğer ülkelerle etkileşimde dini özgürlüğe saygılı bir ülke profili oluşturmayı hedeflemektedir.

Sonuç

Ukrayna Savaşı, göç sorunu ve Gazze'de son dönemde artan şiddetin yansımalarıyla oldukça sert bir jeopolitik ortam oluşmuştur. Danimarka sert güce daha çok başvurulduğu bir dünyada sert gücü ile yumuşak gücünü birlikte kullanmaya gayret etmekte ve bir denge yakalamaya çalışmaktadır. Kamu diplomasisi uygulamaları Danimarka'nın bu dengenin yakalanmasında başvurduğu en önemli uygulamalardandır.

Danimarka'nın dış politikasında Soğuk Savaş sonrası bir değişim yaşanmış ve daha aktif bir dış politika izlenmeye başlamıştır. Teknolojinin gelişmesi ve kitle iletişim araçlarının yaygınlaşmasıyla klasik diplomasi araçları yetersiz kalmış ve kamu diplomasisi faaliyetleri artış göstermiştir. Danimarka özelinde kamu diplomasisi uygulamaları ulus markalama çalışmaları ile iç içedir.

Danimarka'nın kamu diplomasisi örneği, kaynakların belirli alanlara odaklanmasıyla ve ulus markalama faaliyetleriyle paralel ilerletilmesiyle önem taşımaktadır. Bu çabalar ortak bir anlatıya da dayanmaktadır. Bu iki unsur, Danimarka'nın nispeten az maliyetle çok sayıda sonuç elde ettiği uygulamalarında görüldüğü gibi kaynakların etkin kullanımını mümkün kılmaktadır. Danimarka'nın kamu diplomasisinde, çeşitli örneklerde yeni yaklaşımlar ve teknolojilerin kullanılması büyük önem taşımaktadır. Yeşil bir iklim ve demokrasi için teknolojinin kullanımı gibi konularda Danimarka öne çıkıyor. Başarılı kamu diplomasisi uygulamalarının dünya çapında yaygınlaşması düşünüldüğünde, kamu diplomasisinde öncü olmak isteyen her ülkenin yenilikçi yaklaşımlara ihtiyacı olduğu ortaya çıkıyor. Bu bağlamda, Danimarka'nın yeşil bir iklimi ve teknolojinin demokrasi için kullanımı konusunda bir anlatı oluşturmaya odaklanması, diğer ülkeler için net bir örnek teşkil etmektedir. Başka bir deyişle, Danimarka örneği, güçlü bir anlatı oluşturmanın ve bu anlatıyı yenilikçi uygulamalarla desteklemenin kamu diplomasisi uygulamalarındaki önemini göstermemiştir.

Sonuç olarak, Danimarka, geleneksel ve modern kamu diplomasisi yöntemlerini kullanarak değerler üzerine kurulu bir anlatı oluşturmayı tercih etmiştir. Bu nedenle, ülke kültürünün veya turizm potansiyelinin ötesinde, temel değerlerine dayalı bir anlatıyı benimsemiştir. Bu yaklaşımıyla, Danimarka, uzun yıllara dayanan deneyimi sayesinde kamu diplomasisi alanında öne çıkmış ve temel değerlerine dayalı bir ülke profili oluşturarak farkını ortaya koymuştur.

Dolayısıyla Danimarka değerlerinin önemi, özünde iyi olmalarından değil, ihracat için bir marka olarak hizmet edebilmelerinden kaynaklanmaktadır; siyasi ve kültürel düzeyden ekonomik alana doğru bir değişim geçirmektedir. Bu değişimde yaşanan krizlere ve sınamalara karşı hassas olmak ve çeşitli önlemler almak önem taşımaktadır.

Bu çalışmada Danimarka'nın, dünya medyasına yansıyan bazı zorlu aksiliklere rağmen, kendisini inandığı iyi ve karşılıklı yarar sağlayan amaçlara adanmış bir ulusun anlatısını nasıl benimsediği ve sürdürdüğü ifade edilmiştir. Ayrıca, çeşitli uygulama araçlarıyla diyalogun ve birbirini anlamının önünü açmak istemiştir. Danimarka, artan diplomatik bağlar ve karşılıklı bağımlılıkla kendi önünü daha da açarak küresel açıdan diplomasiyi ve işbirliğini teşvik etme arayışında olmuştur. Ayrıca, modern çağda dijital diplomasiğin uyarlanması ve geliştirilmesi, Danimarka'nın ulusötesi barışa ve karşılıklı çıkarların desteklenmesine olan bağlılığını mükemmel bir şekilde tamamlamaktadır. Danimarka gibi bir ulus, dijital kanallar aracılığıyla daha geniş bir kitleyle etkileşime geçebilmekte, değerlerini ve işbirliği isteklerini paylaşabilmekte, aynı zamanda küresel istikrar ve birliği teşvik etmeye kendini adanmış, çatışmalardan bağımsız bir devletin olumlu profilini yansıtabilmekte ve koruyabilmektedir. Danimarka'nın teknoloji ve yeşil bir çevrenin sürdürülebilirliği konusunda oluşturduğu güncel uygulamalar bu açıdan önemlidir ve Danimarka'nın küresel anlamda farkını ortaya koymaktadır.

Danimarka'nın son yıllardaki kamu diplomasisi faaliyetleri kamu diplomasisinde kullanılan yeni araç ve yöntemlerin somut bir şekilde görülmesi için önemli bir alan oluşturmaktadır. Bu nedenle Danimarka'nın kamu diplomasisi faaliyetlerinin farklı yöntemlerle derinlemesine incelenmesi önem taşımaktadır. Danimarka'nın kamu diplomasisi alanında ortaya koyduğu yenilikler ülkenin dış politika çıktılarına sıklıkla yansımaktadır. Bu doğrultuda dış politika belgelerinin söylem analizi uygulanarak Danimarka'nın çeşitli krizler sonucu dış politikasında kamu diplomasisini nasıl kullandığı ve değiştirdiği gözlemlenebilecektir. Bunun yanında Danimarka'nın özellikle son yıllarda meydana getirdiği çeşitli dış politika girişimlerinin kendine has özellikleri diğer ülkelerle karşılaştırılmaya ve analiz etmeye elverişli çalışmalar yapmaya uygundur.

Kaynakça

- Adetiba, T. C. (2022). Integrating religion to as a tool of public diplomacy in twenty-first-century-Africa. O. Ogunnubi ve S. Folarin (Ed.), *Religion and global politics: Soft power in Nigeria and beyond* içinde (s. 15-34). Lanham: Lexington Books.
- Africa Programme for Peace (2024). *Africa programme for peace, phase IV (APP IV), 2018-2021*. Erişim adresi: <https://etiopien.um.dk/en/-/media/country-sites/etiopien-en/about-ethiopia/programme-document-africa-programme-for-peace-iv.ashx#:~:text=APP%20IV%20is%20focused%20on,prioritises%20peace%20security%20and%20protection>.
- Angell, S. I. ve Mordhorst, M. (2015). National reputation management and the competition state: The cases of Denmark and Norway. *Journal of Cultural Economy*, 8(2), 184-201. doi.org/10.1080/17530350.2014.885459
- Avrupa Komisyonu (2024). *Mobility in higher education*. Erişim adresi: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/denmark/mobility-higher-education>
- Aydemir, E. (2016). *Dış politikada yumuşak güç ve medya*. İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Aydemir, E. (2018). *Kamu diplomasisi: Ülkeler-Avrupa Birliği-kurumlar-uygulamalar*. İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Ceyhan, A. İ. (2018). *Siyasal iletişimde kamu diplomasisi*. Ankara: Akademisyen Kitapevi.
- Cull, N. J. (2006). *Public diplomacy before Gullion: The evolution of a phrase*. USC Center of Public Diplomacy Blog. Erişim adresi: <https://uscpublicdiplomacy.org/blog/public-diplomacy-gullion-evolution-phrase>
- Cull, N.J. (2009). *Public diplomacy: Lessons from the Past*. CPD Perspectives on Public Diplomacy. Erişim Adresi: <https://uscpublicdiplomacy.org/story/cpd-perspectives-public-diplomacy-lessons-past>
- Cummings, M. C. (2009). Cultural diplomacy and the United States government: A Survey. *Americans for the Arts*, 0(0), 1-15. Erişim adresi: <https://www.americansforthearts.org/by-program/reports-and-data/legislation-policy/naappd/cultural-diplomacy-and-the-united-states-government-a-survey>
- Danimarka Kültür Enstitüsü (2024). *Ne yapıyoruz*. Erişim adresi: <https://www.danishcultureturkiye.com/tr/ne-yapiyoruz/>
- International Federation of Art Councils and Culture Agencies. (2024). The International culture panel. Erişim adresi: <https://ifacca.org/news/2015/04/14/international-culture-panel/>
- Kampmark, B. (2010). The cartoon riots: A new cultural diplomacy. J. A. R. Nafziger, R. K. Paterson ve A. D. Renteln (Ed.), *Cultural law: International, comparative, and indigenous* içinde (s. 834-837). New York: Cambridge University Press.
- Karadağ, H. (2016). *Uluslararası ilişkilerde yeni bir boyut: Kamu diplomasisi*. Ankara: Nobel Yayınevi.

- Kjærsgaard, K. (2015). A public diplomacy entrepreneur: Danish ambassador Bodil Begtrup in Iceland, Switzerland and Portugal, 1949-1973. L. Clerc, N. Glover ve P. Jordan (Ed.), *Histories of public diplomacy and nation branding in the Nordic and Baltic countries* içinde (s. 102-122). Leiden: Brill Academic Publishers.
- Knight, J. G., Mitchell, B. S. ve Gao, H. (2009). Riding out the Muhammad Cartoons Crisis: Contrasting Strategies and Outcomes. *Long Range Planning*, 42(1), 6-22. doi.org/10.1016/j.lrp.2008.11.002
- Ministry of Culture Denmark (2024a). Cultural policy. Erişim adresi: <https://kum.dk/english/>
- Ministry of Culture Denmark (2024b). *International exchange and cooperation*. Erişim adresi: <https://kum.dk/english/cultural-policy/cultural-policy/international-exchange-and-cooperation>
- Ministry of Foreign Affairs of Denmark (2007). *Annual report 2007*, 1-57. Erişim adresi: <https://um.dk/en/-/media/websites/umen/about-us/economy-and-results/annualreport07-1-.ashx>
- Ministry of Foreign Affairs of Denmark (2020). *Global climate action strategy*, 1-20. Erişim adresi: <https://um.dk/en/foreign-policy/new-climate-action-strategy>
- Ministry of Foreign Affairs of Denmark (2021). *Tech for democracy*. Erişim adresi: <https://um.dk/en/foreign-policy/tech-for-democracy-2021>
- Ministry of Foreign Affairs of Denmark (2023). *Foreign and security policy strategy 2023*. Erişim adresi: <https://um.dk/en/foreign-policy/foreign-and-security-policy-2023>
- Ministry of Foreign Affairs of Denmark (2024a). *Office of the special representative of freedom of religion or belief*. Erişim adresi: <https://um.dk/en/foreign-policy/office-of-the-special-representative-for-freedom-of-religions-or-belief>
- Ministry of Foreign Affairs of Denmark (2024b). *Danish forum for freedom of religion or belief*. Erişim adresi: <https://um.dk/en/foreign-policy/office-of-the-special-representative-for-freedom-of-religions-or-belief/danish-forum-for-freedom-of-religion-or-belief>
- Mordhorst, M. (2015). Public diplomacy vs nation branding: The case of Denmark after the cartoon crisis. L. Clerc, N. Glover ve P. Jordan (Ed.), *Histories of public diplomacy and nation branding in the Nordic and Baltic countries* içinde (s. 237-256). Leiden: Brill Academic Publishers.
- Nye, J. S. (2004). Soft power and American foreign policy. *Political Science Quarterly*, 119(2), 255-270. <https://doi.org/10.2307/20202345>
- Peace and Stabilization Programme (2024). *Peace and stabilization programme 2023-2026*. Erişim adresi: <https://somalia.um.dk/en/danida-en/peace-and-stabilisation-4>
- Pultz, K. (2012). Dialogue and Power: Understanding Danish public diplomacy efforts in the Middle East. *The Hague Journal of Diplomacy*, 7(2), 161-180. doi.org/10.1163/187119112X625529

- Rasmussen, R. K. ve Merkelsen H. (2012). The new PR of states: How nation branding practices affect the security fonction of public diplomacy. *Public Relations Review*, 38(5), 810-818. doi.org/10.1016/j.pubrev.2012.06.007
- Strategy for Tech Diplomacy (2024). *Read the new strategy*. Erişim adresi: <https://techamb.um.dk/strategy>
- Szondi, G. (2008). Public diplomacy and Nation Branding: Conceptual similarities and differences, *Netherlands Institute of International Relations Clingendael*. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/253744488_Public_Diplomacy_and_Nation_Branding_Conceptual_Similarities_and_Differences
- Ulan, M. Ö. (2023a). Uluslararası değişim programlarının kamu diplomasisindeki rolü: Erasmus+ ve Fulbright örnekleri. Aydemir, E. ve Güner, O. (Ed.), *Kamu diplomasisinde ulusötesi perspektifler: Coğrafya, anlatı stratejisi ve uygulamalar* içinde (s. 159-186). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ulan, M. Ö. (2023b). Avrupa Birliği'nde kamu diplomasisi ve katılım öncesi mali yardım aracı olarak eşleştirme mekanizması. *Uluslararası İlişkiler ve Diplomasi Dergisi*, 6(1), 1-15. doi.org/10.51763/uid.1230508
- United Nations Peacekeeping (2024). *Where we operate*. Erişim adresi: <https://peacekeeping.un.org/en/where-we-operate>
- Yağmurlu, A. (2019). Kamu diplomasisi bakımından spor diplomasisi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(4), 1367-1380. doi.org/10.21547/jss.556513
- Yazar, F. (2021). Kamu diplomasisi bağlamında Türkiye'nin ulus markalama faaliyetlerinin değerlendirilmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırması Dergisi*, 10(1), 133-150. doi.org/10.15869/itobiad.811944

Extended Abstract

Purpose

Denmark is recognised as a successful country in terms of public diplomacy, which is a purposeful development of soft power. Denmark's profile in the world, its advocacy of a green climate and its success in the use of technology in combination with diplomacy seem to be very attractive in this respect. For these reasons, the Danish example is an attractive topic for public diplomacy researchers. Over time, Danish foreign policy has changed and developed along with the concept of public diplomacy. In this process, Denmark has faced various challenges and developed new public diplomacy tools. The aim of this study is to analyse and evaluate the diversity in Denmark's approach to public diplomacy.

Design and Methodology

This study provides a review of public diplomacy activities in Danish foreign policy. Denmark, one of the important countries of the European Union, which has been practicing both hard power and soft power together in recent years, was chosen as a case study. The originality of this research lies in a conceptual analysis of Denmark's public diplomacy policies. As a conceptual policy analysis, this research primarily utilises primary sources such as the Foreign and Security Policy Strategy, Annual Reports and other official documents published by the Ministry of Foreign Affairs of Denmark. In particular, the study focuses on Denmark's Tech for Diplomacy initiative, the Global Climate Action Strategy and Denmark's public diplomacy tools. The research also takes a closer look at some of Denmark's public diplomacy practices in line with its security strategy in recent years. In addition, the documents of other Danish official institutions have also been utilised. Secondary sources on the subject by various authors have also been used. The study seeks answers to questions such as "How has Denmark's public diplomacy policy been shaped over time?", "How have Denmark's public diplomacy policies passed through various tests?" and "What are the unique features of Denmark's public diplomacy?". In the light of the data and information obtained, an assessment was made on the importance of various implementation tools in Denmark's public diplomacy.

Findings

Country case studies are important in public diplomacy research due to their diversity and variety of practices. It was critical to reveal the public diplomacy practices of countries within the EU. In this sense, Denmark has come to the forefront in public diplomacy studies, especially in the 2000s. Public diplomacy efforts have developed over time. Denmark's public diplomacy activities have also been affected by these changes. In addition, the Cartoon Crisis and many other issues also affect Denmark's use of public diplomacy tools. Despite its problems, Denmark is recognized as one of the successful countries in the field of public diplomacy. Articles and studies on Denmark's public diplomacy emphasize the reasons for this situation and Denmark's unique characteristics, especially in nation branding. It is clear, however, that the nation branding program functioned more as internal Danish damage control than as a contribution to improving Denmark's problematic international image. Denmark's reputation management strategies reveal some of the common challenges of representing small states in the age of globalization. Changing the national image is a long-term process and requires long-term investment. As the Danish case shows, it is very difficult to maintain such a consistent perspective in a political environment. This research has observed that Denmark's adaptation to changes in public diplomacy techniques has taken place within the framework of its own principles. The basic narrative of Denmark's country profile has been supplemented with new tools. Denmark has remained faithful to its widespread and long-standing narrative and adapted to the new era by enriching it. It continued to focus on positive image building in the new era. In this context, it is seen that Denmark has used public diplomacy

policies in line with its core values in a less costly way. It is argued that with this use, the link between public diplomacy and national security will disappear and the public diplomacy activities of states will turn into the marketing of states. Denmark's most important moves to keep pace with change in its public diplomacy activities have been in the fight for a green climate and in the field of technology. In the new era, these features are not about its prominence as a nation-state, but rather about its efforts to explain itself to other countries as a competitive state.

Research Limitations

The initial period of Denmark's public diplomacy is deliberately excluded from the scope of this study. This research focuses on Denmark's increased public diplomacy activities, especially in the 2000s. At the same time, this study avoids a comparative analysis and focuses on the distinctive aspects of Denmark's public diplomacy instruments. The research should, however, emphasize that Denmark's foreign policy has many facets. The study includes the public diplomacy tools used in Danish Foreign Policy and the innovations in the use of these tools. The study provides an overview of Denmark's public diplomacy practices. Public diplomacy practices are analyzed by categorizing them into certain categories.

Implications (Theoretical, Practical and Social)

Denmark's public diplomacy example is notable for focussing resources on specific areas and running in parallel with nation branding activities. These efforts are also based on a common narrative. These two elements enable the efficient use of resources, as seen in Denmark's practice, which has achieved many results at relatively low cost. The use of new approaches and technologies in Denmark's public diplomacy in various instances is of great importance. Denmark stands out in issues such as a green climate and the use of technology for democracy. Considering that successful public diplomacy practices are becoming widespread around the world, it becomes clear that every country that wants to be a pioneer in public diplomacy needs innovative approaches. In this context, Denmark's focus on building a green climate and a narrative on the use of technology for democracy sets a clear example for other countries. In other words, the Danish example demonstrates the importance of building a strong narrative and supporting this narrative with innovative practices in public diplomacy practices.

Originality/Value

This study has a unique value in that it focuses on Denmark's recent approach and strategy towards public diplomacy. Given the paucity of academic sources on Denmark's post-Cold War public diplomacy, this study fills a gap in the Turkish academic literature. This study also provides a general framework for further research on Denmark's public diplomacy practices after the Cartoon Crisis and nation branding studies. When we look at the recent period of Denmark's public diplomacy practices, we see parallels with nation branding studies.

Araştırmacı Katkısı: Mustafa YILDIZ (%100).